

# TÜRKİYE'DE MEYVE VE ASMA FİDANI KULLANIMI VE ÜRETİMİ

Hasan ÇELİK<sup>1</sup>, Menşure ÇELİK<sup>1</sup>, Ruhi KADIOĞLU<sup>2</sup>, Salih ÇELİK<sup>3</sup>,  
Ersan KOCAMAZ<sup>4</sup>, Raif YALÇIN<sup>5</sup>, Mücahit Taha ÖZKAYA<sup>6</sup>

## ÖZET

*Türkiye'de halen hem kamu sektörü, hem de özel sektör tarafından standart (kontrollü), sertifikalı ve virüssüz meyve ve asma fidanı üretilmektedir. Sertifikalı fidan üretimine 1991, virüssüz fidan üretimine ise meyvecilikte kamu sektörü bazında 1993, bağcılıkta ise özel sektör bazında 1994 yılında başlanılmıştır. 1993 değerlerine göre ülkemizde 4.844.981 adet meyve fidanı, 2.065.280 adet aşılı asma fidanı üretilmiştir. Özel sektörün meyve fidanı üretimindeki payı % 59.3, aşılı asma fidanı üretimindeki payı ise % 50.4'dür. Buna göre, meyve fidanı üretimi, yaklaşık olarak talebi karşılayacak düzeyde iken, aşılı asma fidanı üretimi, talebin ancak 1/5'ini karşılayacak düzeydedir. Son yıllarda, meyve ve asma fidanı üretiminin tamamen özel sektöre kaydırılması ve bu sektörde ismine doğru ve sağlıklı (sertifikalı ve virüssüz) fidan üretiminin teşvik edilmesi amacıyla üç önemli uygulama (Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu'ndan geri ödeme, T.C. Ziraat Bankası kaynaklı kredi, Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nun prim ödemeleri) yürürlüğe konulmuştur.*

*Ülkemizde meyve ve asma fidanı üretiminin geleceğine yönelik olarak; fidan üretiminin tamamen özel sektöre mal edilmesi ve bu konudaki teşviklerin geliştirilerek sürdürülmesi, standart fidan üretiminin terkedilerek sertifikalı (özellikle virüssüz) üretime geçilmesi, aşılı asma fidanı üretiminin önümüzdeki ilk 5 yıllık dönemde bugünkü değerinin 4-5 katına çıkarılması, meyve fidanı üretiminde klon anaçlarının payının artırılması, ilk aşamada meyve fidanı için, iç talebin karşılanmasından sonra ise meyve fidanının yanısıra asma fidanı için de dışsatım olanakları yaratılmasına yönelik olarak yoğun çaba harcanması ana hedefler olarak belirlenmiştir.*

1) Prof. Dr. A. Ü. Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, Ankara

2) Zir. Y. Müh., Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, TÜGEM Genel Müdürlüğü, Ankara

3) Prof. Dr. T. Ü. Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, Tekirdağ

4) Zir. Y. Müh., Tarım ve Köyşleri Bakanlığı, Çanakkale Meyve Üretim İstasyonu Müdürlüğü, Çanakkale

5) Zir. Müh., Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü, TTSM Müdürlüğü, Ankara

6) Araş. Gör., A. Ü. Ziraat Fakültesi, Bahçe Bitkileri Bölümü, Ankara